

ՀԱՅԿԱՅԻՆ ԳԼԽԱՎՈՐ ԳԱԶԵՏ

ՈՒՄԱՌՐՈՒ ՄԻԼԻՅԷ ԲՕԼԻԹԻՒՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷՅԷ

ՄԻԹԱԱԼԼԻԳ ԴԱԶԵՏ

ՀԱՅԿԱՅԻՆ 276 ԲԵՐԵՏԻՄՊԷ ԻԶԻՆՃԻՒՄ 34 ՕԳՈՍՏՈՍ 1872

Սէտսյը Հաղըգէթ շինտիլիք հաթթտա իւշ տէֆա եանի Սալը, Բէնէշնիկի վէ ճուճաւ էրթէսի կիւնէրի քէպիը նիւսիէ իլէ նէշը օլունաճաղ : Ղաղէթանըն Աստնաթը Սէնէվի 6 . Ալթը այըղը 3 պուշուդ վէ իւշ այըղը 2 մէճիտիլէ վէ պէհէր նիւսիէսի 40 փարա տըր : Թաշրալօր իշին բօսթա իւնէթի զամմ օլունուր : Աստնաթըն Թարիխի պէհէր այըն պիւրիտէն եախօտ օն պէշինտէն իթիպար օլունաճաղ տըր : Ղաղէթայա տէրճ օլունաճաղ իշին կէօնտէրիլէնէք էվրազ վէ մէքէաթիպ Ղալաթասա Էրմէնի Քիլիսէսի սօգաղընտա Ն . 19 իլէ մուրաղզամ Սէտսյը Հաղըգէթ մաթպասաթնա իրսալ օլունուր : Իլանաթըն պէհէր սըրասը իլք տէֆա 100 փարա 3 իրինճի տէֆա 60 փարա տըր : Ուղուն նէշրիյաթ իշին այըրճա բաղարլըզ օլունուր :

ԱՍԻԹԱՆԷ 34 ՕԳՈՍՏՈՍ

ՄԻԼԻՅԷ

Թարաթըրըղա վարիտ օլան պիր պահս տըր : ԲԻԻԲԷԼԻԱՆ ՅՈՎՀԱՆ ԷՖԷՆՏԻ ՎԷ ՆԱՄԷՍԻ

Աղլասըն միլլէթ, աղլասըն, վէ եաս իթսին : Զիւնքի գարարտը միլլէթին ուֆուգու, ուֆուգու միլլէթտէ լէման օլան խուրշիտի տուրուխան զէհապը զուլմէթնիւսապ, վէ ֆէսատըր զարայիպ միլթատ իլէ գարարտը : Լաքին գօրգմասըն միլլէթ, գօրգմասըն, չէքտիլի միհնէթլէրի, տէօքտիլիլթէրտանէլէրի, կիրիֆթար օլուղու իֆթիրալէրի, իլէլ էպէա սահիֆէի թէվարիտէ շէօհրէթշիար տըր : Միլլէթիմիզին, միլլէթիմիզին պիր գըսմընտան կէօրտիւյիւ խասար, վէ ինճար թարիխի ճիհանըն հիշ պիր ասը ու զէմանընտա նապէտիտար պիր թէշէպպիւսաթը նահէմիլար օլուպ, հալպու քի ախլազը համիտէի ինսանիլէ կէօնալէօն նէվսանիլէթ վէ իտտաայը պարիտէ իլէ ալուաէ վէ էֆսատ գըլընընճա, անտէ նուրու ճէլիլի իման վէ զամիր մահվ վէ նապէտիտ օլուր : Ալէլ խուսուս խաթայը ինսանիլէ տօղրուտան տօղրույա տին ու իմանա գարշը օլունճա, տօղրույա էյրի, էյրիլի տօղրու կէօրէճէյինտէն, գուլուպու ֆէսատ ուսլուպու հիշ պիր վաղաասընտա խօշնուտ, նէ տէ մազհար աֆվը Բապպ իւլ Վիտուտ օլամայաճաղը շէօյլէ տուրսուն, գապահաթտան գապահաթ թէվլլիւտ իթտիլի կիւպի, հազարաթտան տախի հազարաթ զուհուր իտէճէյի թապիլի օլսա կէրէք տիր : Պու տէրէճէ պէտպաթ հալէ էյսալ օլան միլլէթ տահա նալէսապը ֆիշան

օլուպ աղլամասըն մը, եաս իթմէսին մի : Սուքիաս Գաղանճեան ֆէսատը իլէ պէտայէթ, վէ Պահթիարեան Յակոբ վէ Քիւրէլիան Յովհան էֆէնտիլէր վուգուաթը իլէ զայէթ պուլմուշ օլան շիգաղը շէտիտ վէ իլթիլաթաթը ճէտիտէ իլէ իքիլէ թէֆրիգ օլան միլլէթ իւշ սէնէյէ միւգարին շու զէմանը հէյճանտան պարէմ քեամիլէն իլթիլաթը կէրիպան իտէյիտի, զրուվահը իգպալ վէ քէմալէ ընտիտէ օլաճաղը պէտիհի վէ հիւվէտա իտի :

Անճազ միլլէթիմիզին շու շիգաղը պիր մէսէլէի ճիսմանիլէտէն մէվլուտ պիր մէսէլէ օլայըտը, թարիլի իթթիֆազա ալտէթ, վէ նայիլը ասայիշ ու սաստէթ օլմասը թէսհիլ պիր մատտէ օլուպ, մէսէլէ իսէ նիշէ տէֆա Սեֆեթ շաղէթասը վասէթասը իլէ իսպաթ օլունտուղու միսիլու, մէսէլէի ըուհանիլէտէն նէշաթ իթմիշ օլմաղ իլէ, հաթթա պուտա խի էյէր մէսէլէի ըուհանիլէ հաքիմի վէ ընտիլին հիւքմ իւ գարարընա քէմէր պէսթէի իթաաթ վէ թէսիլմ օլունտա իտի, պու անէ տէկին մէշնուտու ուլու, նու միւթէնտիլէթիլ օլան հարաքեաթը պէտէվիլէթքեարանէնին հիշ պիրի թէճվիլ գըլընմուզ իտի : Նէ քիլիսէլէրիմիզ պասըլը, նէ ֆուգարա մալի զասպ օլունուր, նէ մանասթըրլար իլթիլա օլունուր, նէ տէ սաիլէ : Իշթէ պու վէ պու, նա էմալ նիշէ նիշէ խասարաթ վէ հազարաթա միլլէթիմիզ հէտէֆը մէրքէզ օլուտ, օ մաղուլէ ըահիպլէրտէն, անլէր քի տիւն Գաթթիլք վէ պիր միհրապտա թազտիսի զուտտասը շէրիֆ իտէր իքէն, պու կիւն քէնտիլէրինի հերճուաճողուգ վէ հերտիկոսլուգ խաթասը վէ իլամը իլէ միւթթէհիմ գըլըպ այըր միհրապ իհսաա իթմիլլէր տիր :

Արթըգ պիր Գաթթիլք պիր հեճուաճող վէ հերտիկոս իլէ իլթիլաթը ըուհանիլէ վէ ճիսմանիլէտէ պուլունապիլը մի : Պիր Գաթթիլք պիր ընֆաղը իլէ միւնասէպաթը ըուհանիլէ վէ ճիսմանիլէտէ պուլունտուրաճաղ ինճարաթ վէ ինրաթա թէշէպպիւս օլունմասը միւսթէլզիմի գահգահայը աղիմ պիր թէշէպպիւս տէյիլ մի : Հէմ իսմի հէմ ճիսմի գապուլ օլունմայան պիր ֆըրդա ընտիլին, իլթիլա մէթտէն մահրում, լիաղաթը միւգթաղիյէտէն պի պէհրէ, հաթթա հուգուգու ըուհանիլէտէն իսպաթ վէ թէօհմէթը մէզհէպլէսինտէն նաշի շար ճըհաթը ճիհանա նամը թէրդիլ էնճամը ազս էնտաղ օլան պիր ընտիլն պունա ճիւրաթ իթմէսի կիւլիւնճէ շայէսթէ պիր հալ տէյիլ մի : Իշթէ քէմալը զամ վէ էսէֆ իլէ պէյան իտէրիլ քի Քիւրէլիան Յովհան նամ հերճուաճող վէ հերտիկոս էֆէնտի պու թէշէպպիւսաթը էլէ ալմայը միւրատ պուլուրուպ, Գաթթիլք ըահիպլէրիմիզի քէնտի զիլըր հիւքիւմէթը ընֆաղիլանէսինէ ճէլպ իթմէր իւզըն պիրէր գըլթա նամէ իրսալ էյլէմիշ տիր :

Հիլնի սէպալէթինտէն պէտէն փերվէրտէ օլուղու տին վէ մէզհէպ վէ քիլիսէյէ, սինի շէյիսլէթինտէ իսեան վէ մէշուր բաթրիլինին հիւքիւմէթինտէ տէսթէնտաղը թուղեան վէ հազարաթ թէօհմէթը աղիմէսի վէ սաիլէսի իշին հերտիկոսլուգ իլլէթը միւշքիլէսինէ կիրիֆթար վէ քէնարը մէվլը էպէտիլէյէ գատար ըարար իտէրէք ըուհուճա աշտըր գանլը եարալարա մէրհէմ պուլմաղ խուլեա վէ խայալը մուհալը իլէ Գաթթիլքլէրի գուրպան վէ խարապը էպէտիլէյէ եէքսան իթմէք իշին Քիւրէլիանը նէշը իլթիլի շու նամէ Սեֆեթ շաղէթտէ շէֆեթիւս իսմի իլէ

մայրամիսից օրուս, պատէհու շարիւղարի Մահու նամ զաղէթատա մէջքիւր նամէնին իրմէնիճէ սուրէթի վէ մասլը միւնտէրի. ճէսի մէջհուտիւից օլմուշ տուր: Անճագ մէջքիւր նամէյէ շէքէրէն թապիրինտէն իսէ Լէքէրէն իթլադ օլունսա կէրէք տիր:

Վէ ֆիլլադը նամէյի մէջքիւր 500 նէֆէրտէն միւրէքքէպ պիր ֆըրդա ըէի. սինէ շաեան պիր նամէյի Լէքէրէն տըր, նիչին քի մուսաթապը էլհալէթիւ հաղիի եիւղ պին Պաթօլիք միլլէթի էֆրատը օլուս, Քիւրէլիան իսէ Ֆրանսըզնա շիզ մաթիք, Էրմէնիճէ հերձուածող, Թիւրք. ճէ ըէֆաղի օլմաղլէ հուտուտունու թէ. ճալուզ իթմէսի ապէսիյաթ ապէսիյաթը տըր:

Անճագ հապէր աղնամայան հապէր աղնամադ ագս իսէն տաղլարն սէսինի քէսէրիմ տէմէք տիր ֆէհլասընճա, հերձ. ուածողլուզա սէր շէքմիշ օլան Քիւրէ. լիեան տախի պու թէմսիլէ միւսլէլա օլարադ, արթըգ հապէր աղնամադ պիր հալէ կէլմիշ տիր:

Նամէի մէջքիւրիւ արիզ ու ամիգ թէտգիզէ իպթիտար իթմէյէրէք լայիհը խաթը օլան պաղը միւթալաթըմըղը պէ. յանա միւսարաաթ իտէրիզ: Պաթօլիք միլլէթիմիզ այրը միլլէթ օլալտան պէ. ըու Պաթօլիք օլմայան սայիր հիշ պիր միլլէթ բաթրիքլէրինտէն պէօյլէ պիրնա. մէ զուհուր իթմէմիշ, վէ հիշ պիր գա. թօլիք օլմայան բաթրիք Պաթօլիք միլլէ. թիմիզ էֆրատը իւզէրինէ պու տէրէճէ մուսալաթ օլմամը օլտուղու հալտէ, իշ. թէ չիզմաթիք Քիւրէլիան պու պապտէ թարիֆէ կէլմէզ պիր ճապարըղը իլէ Պաթօլիք միլլէթիմիզի թաղէրիզէ չալըըր, Պաթօլիք միլլէթինտէ տախի ճիսմանի ըէ. իսինին չրբաբերական նէշը իթմէսի էմ. սալըզ պիր թէսպիր տիր: Պիղլէր Քիւ. բէլիան էֆէնտիտէ եալընըզ չըգըզ էվլէ. լի թանրաղըմըղ իչիւն հերձուածող պիր ըէիսին հերձուածողական պիր նամէսինի ասլա թանրմայըզ, հէմ իլէլ էպէտ թա. նըյամայըզ: Քիւրէլիան հապէր աղնար մը. Հէմ նասըլ թանրյապիրիթիզ էօյլէ պիր նամէյի քի, միւթէքէլլիմի զաթ, ահքեա. մը գալանիսին ըուհանիյէյէ թաթպիզէն իլամը չիզմաթիք տիր: Չիւնքիւ պիզ Պաթօլիք օլտուղումուզ հալտէ հալա աղ. նայամատըզ քի, Քիւրէլիան էֆէնտի Շարգըլ ֆըրդասընըն ըուհանի ըէիսի մի տիր, Էօգսա ճիսմանիսի մի տիր: Պու միւշքիլիմիզին հալլի իչիւն պիր իքի տէ. ֆա քէնտիլէրինէ արըղը սիւալ օլունմուշ իսէ տէ, ճէվապ չըգմամըշ տըր: Սիւքիւթ իգրարտան տըր տէնիլսէ պիլէ, պու սիւ. քիւթ հանկը չըգըզ իգրար վէ հանկըսը. նը ինքեար, եախօտ իքիսին տէ մի իգ. րար եախօտ ինքեար իտէր օլտուղու հա. լա մէճհուլ օլմաղլէ, պիզ իսէ Քիւրէլի. յանտա իքիսին տէ ինքեար վէ ըէտտ իթմիշ օլտուղումուզ իչիւն, պէօյլէ պիր սաշմա գարա նամէյէ հիշ պիր տիրլիւ է.

հէմիլլէթ ճէվազ օլմամայաճաղը տէրքեար տըր: Հէմ նէ. էհէմիլլէթ վէրիլիւր էօյլէ պիր նամէյէ հալան քի միւթէքէլլիւմիւն հիւքիւմէթի էյէր ըուհանի իսէ, քէնտի. տէն պաշլար քէնտիտէ պիթէր: Վէ իշ. թէ Քիւրէլիանըն հերձուածողլուզու տա. խի պուրատա պաշլար պուրատա պիթէր:

Չիւնքիւ հէր հանկը ըէիսի ըուհանի քէնտիտէն պալա պիր ըէիսի ըուհանի թանրմազ, վէ քէնտի ըիսաթթը ըուհա. նիլէսինին նասալ վէ թաստիլլիսի անտէն գապուլ իթմէզ օրէիսի ըուհանի հերձուա. ծող տուր: Իմտի Քիւրէլիան էֆէնտիլին ըիյասէթը ըուհանիյէսի պու գապիլտէն տիր, էօյլէ իսէ հերձուածող տուր: Պիր Պաթօլիլին պիր հերձուածող ըէիսի թա. նըմասը միւմքիլիսի տիր, էօյլէ իսէ նա. մէսի տախի շախսընա շայան պիր իճատ օլմաղլէ գապուլի միւմքիլիսի տիր: Հէր Պաթօլիք ըէիսի ըուհանիսինին գաթօլիք. լիլին ումուլ ըէիսի էքրէմի իլէ իսթիլա. թը գաթօլիք օլմաղլըղըն շարթը էզէմի վէ էլլէմի օլուս, Պաթօլիքլէրին տախի քէնտի ըէիսի մախուսէլէրինէ իթաաթ վէ ըայլէթէ մէճպուր օլմասը պու գայի. տէի միւճէրրէտէտէն մէնուլ տուր: Շէօյ. լէ քի հէր հանկը ըէիսի ըուհանի գաթօ. լիլիլին պու շարթը մութլազընա գարըլ խաթա իտէր, վէ օ ըէիսի էքրէմ իլէ իս. թիլաթը քէսէր, օ ըէիս հերձուածողլու. զա բէրս օլմուշ տէմէք օլուս, Պաթօլիք. լէրին անա իթաաթ իթմէսինի ճէպը իթ. մէք վիճտանը խըրքալամադ տըր: Իմտի նէրէտէ չու մահուտ նամէյի նէշը իտէն Քիւրէլիանտա պու սըֆաթ վէ շարթը մութլազ: Պաթօլիք միլլէթինին ըէիսի ըուհանիսինին պու թարզ ումուլ միլլէթէ մուխաթապ նամէլէրինին պալասը Պաթօ. լիք քիլիսէսինին վէ մէզհէպիլին օլ ըէի. սի էքրէմի նամ վէ շահատէթի իլէ մու. սատտադ գըլընմադ գաիտէի էսաթիյէտէն տիր: Քիւրէլիան իսէ չու մէմուրիլէթը ճէտիտէսինտէ պու գաիտէյէ ըայլէթի էլլէմ իքէն հանիյա պու շէհատէթ, հանիյա պու իսպաթ: Տէմէք օլուր քի Քիւրէլիան էֆէնտի Պաթօլիքլիլէ էճնէ. պի վէ Պաթօլիքլէրէ նամադպուլ պիր զաթ օլտուղունտան, հաթթա զաթէն ի. լամ իլէ հերետիլկոսլուղու վէ հերձուա. ծողլուղու թանրմըշ պիթմիշ օլան Քիւ. բէլիանըն սըֆաթը ըուհանիյէսինին տայիր մուխաթասար չու տէլայիլ վէ միւթալա. մըզտան սօնրա, կէլլէլիմ անըն սըֆաթը ճիսմանիյէսինին:

Պիղլէր նամէի մէջքիւրէ ճիսմանի պիր ըէիստէն մուխաթապ նաղարը իլէ տախի նաղար իտէմէյիզ: Նիչին քի Քիւ. բէլիան քէնտիլին պիզէ հէր հանկը սըֆաթ իլէ իպրազ իտէրսէ իթսին, Պաթօլիքլիք մէպտէ վէ էսասը միւճիւպիլնէ, հէր սը. ֆաթթընտա տախի գապուլի միւմքիլիսի տիր: Քիւրէլիանըն սըֆաթը ճիսմանիյէսի էյէր վար իսէ, սըֆաթը ըուհանիյէսինտէն ֆէյզ վէ ֆիլիլիյաթ քէսալ իտէճէյի միսիլ. լիւ, սըֆաթը ըուհանիյէսի շէրան լաղլ վէ

մահքիւմ օլտուղ.ճա, սըֆաթը ճիսմանիյէ. սի տախի ֆիլիլիյաթ պուլամազ Պաթօլիք օլանլար իչիւն: Ճէզա գանուսնամէի Հիւ. մայուն ահքեամընճա, անլէր քի տէվլէթ. ճէ շէրան վէ նիլամէն միւթթէհիմ տիր. լէր, անլէր հուգուգու մէտէնիլլէթտէն իս. գաթ օլարադ հիշ պիր մէսանիտ վէ մէ. ըաթիպէ թէրֆի վէ միւսթախտէմ օլա. մաղլար: Պունտան շէհատէթը ազլիլէ ի. լէ միւսթէպան օլուր, քի ճէզա գանուս. նամէի ըուհանիյէ ահքեամընճա տախի ան. լէր քի քիլիսէճէ միւթթէհիմ տիրլէր, անլէր հուգուգու ըուհանիյէտէն իսգաթ օլուս, հիշ պիր մուամէլաթ, մէմուրի. յէթ վէ իճրաաթը ըուհանիյէյէ միւրթէ. ֆի օլամաղլար: Քիւրէլիան էֆէնտի իսէ հուգուգու ըուհանիյէտէն իսգաթ պիր զաթ օլմաղլէ իճրայը մէմուրիլլէթի ըու. հանի իսէ, մէրտուտ տուր: Նէշը իլլէսի. յի նամէսի ճիսմանի սըֆաթընըն ֆիլիլիա. թը իսէ, հերձուածողլուզ վէ հերետի. կոսլուգ սըֆաթը ըուհանիյէսինտէն գա. թօլիլիք սըֆաթը ճիսմանիլլէսի զուհուր ի. տէմէյէճէյի միւմթէնի իւլ ինքեար պիր նէթիճէի սահիհէ օլուս: Էկէր Քիւրէլի. յան հապէր աղնար իսէ, աղնամաղլ ար. թըզ քի քէնտիսինի պիզ հերձուածող թանրաղըմըղ իչիւն, նամէսի տէ հեր. ձուածողլարա պիտ տիր վէ տէյիլ Պա. թօլիքլէրէ:

Տէվլէթը զիշէվլէթը Օսմանիյէնին ա. տալէթ, մէրհամէթ վէ հիմայէթինէ կէ. լինճէ, քէզալիք Տէվլէթը Սիլիյի էպէտ միւտտէթէ թէպալիյէթ վէ սատադաթ պահ. սընա կէլինճէ, պունու պիզլէր պու կիւն Քիւրէլիանըն նամէսինտէն թահիլ մէզէ. լէթինէ իրթիքեապ իթմէյիզ: Էկէր թէ. պաանըն տէվլէթէ խըյանէթ իտէպիլմէսի թասալվուրու մուհալ օլարադ խոյալ օլու. նապիլիք պիր շէյ իսէ, հէր տէվլէթ պու. նու օ մազուլէ թէպասսընտան մէմուլ ի. տէպիլմէյի, անլէր քի մէզհէպիլնէ վէ մէզ. հէպիլն ըէիսինին հիւքիւմէթինէ նասատըզ վէ ասի օլմուշար տըր: Մէզհէպ թալի. մաթլարընա, մէզհէպ ըէիսինին հիւքիւ. մէթինէ իթաաթը թամմէ իլէ արըղ ուպու. տիլլէթ վէ սատադաթ իտէն թէպաատան տէվլէթլէրին հիշ պիր վէսվէսի վէ չիւպ. հէսի Էօգ վէ օլամազ: Տէվլէթը Սիլիյին ատալէթ վէ մէրհամէթի մուվաճէհէսինտէ պիլճիւմէլ ազվամ վէ միլլը միւսթէլի. ֆէ վէ թէպապը միւսլիւմէ վէ զայրը միւս. լիւմէ աճիլ տիր, վէ պու մէրհամէթ վէ ատալէթը սէնիլլէյէ իլլիյալ մէֆրուզէյի չիւքը վէ մէհմէտէթ միւմքիլիսի տիր:

Քիւրէլիան էֆէնտիլին մալիւմիւ տիր քի, Պաթօլիք միլլէթի քէնտի իճ. պարաթ վէ ֆէսատը եիւղիւնտէն, վէ քէնտինէ իթաաթ իտէմէյէճէյիմիզի պիլ ֆիլիլ իսպաթ իթմէք իչիւն Մահմուտ վա. շա զէմանընտա իւշ այ գատար մահպու. օլտու: Պիլթիւն գաթօլիք միլլէթի պու մահպուսիլլէթէ իւշ այ մէրտանէ ֆէտա օլտու: Նիլնէ օ էսնատէ իտի քի Մահմուտ վաշա թարաֆընտան թէպալիլլէթիմիլին

Թէպտիլի աշիքերար Թէքլիֆ վէ Թէճըրիւ-
պէ օլունտու . Մահմուտ փաշա գաթօլիք
միլլէթինէ Թէհամմիլիւնտէն զիյատէ
էօրֆ վէ Թէհատի իթտի տէսէք ճայիլ
տիր , չէօլէ քի , պու մուամէլթը Թէհ-
րիպիլէնին սիւլիւսիւ քէնտիլէրինէ վազը
օլսա իտի , նէ զարայիլ հալլէր միւշահէ-
տէսի իլէ էշքպար օլսադադը :

Հալ պու քի , եալընը օ իւչ մահ
զարֆընտա ըզհար օլունտն ճէպրէ դարը ,
գաթօլիք միլլէթի Տէվլէթը Սիլիէյէ կէ-
րիպանը սատադաթնըլանընը քիւշատէ ի-
տիւպ , մէզնէպիլի Թէքը իտէմէյէճէյի մի-
սիլիւ , Տէվլէթը Սիլիէյէ սատադաթ ,
Թէպտիլի վէ ուպուտիլթ մատտէսինտէ
տախի սապիթ գատէմ գալաճաղը իչիւն
հէր տիւրիւ աֆաթ վէ պէլիլթ վէ իճ-
պարաթա սէրտատէ օլսադընը իսպաթ
իթտի վէ իտէճէք տիր : Քիւրէլիան ա-
ճապ խապէր աղնաճըր , բաճօն Թանըր
մը . Ինսանիլթ վէ Թէպտիլիթ տէ սատա-
դաթ պուստան զիյատէ , վէ օ սա պիր
սատը ազամ մարիֆէթիլթ պուստան զի-
յատէ տէրիմ Թէճըրիւպէ օլունտալիլի մի :

Մէզնէպիլի վէ Տէվլէթիմիլ յէ սա-
տադաթընը գաթ ինտէր գաթ միւսպիթ
օլտուգտա , պազը սայիր միւթալաթընը-
զը տախի ճուսաա էրթէսի կիւնիւ նիւս-
խէսի իլէ պէյան իտէրիլ :

Շարդըլարըն աֆօրօզլու վէ հերետի-
կու բահիպլէրի պէյնիւտէ չու արա եէկ-
տիկէրինէ պիրուտէթ ատէթա պիր խու-
սումէթ ալաթէթլէրի միւշահէտէ օլուն-
տուղու պէյնէլ նաա միւթէվաթուր տուր :

Մէսմուլթա նազարէն Միւլլա Ան-
տօնեան վանքը փափաղարընըն վէլիսի
պուլունտն քիմէն , աֆօրօզլուարըն պու-
տէրէճէ քէսպը չէրէֆ վէ իթիպարընա
չալընըպ իչի պու քէրթէյէ իլգա իթմիլ
իքէն Ձըմմարըլարըն չիմտի քէնտուսի-
տէն տահա զիյատէ Շարդըլար ինտիտէ
նուֆուսու կէչմէքտէ օլտուղունա ինֆապ
իտէրէք պիւթիւն պիւթիւնէ ֆրգատան
Թէֆրիգ օլունտապ ապ ու հալա զըմնըն-
տա ատալար ճիւլարընտա պիր գարիլէյէ
կիթմիլ տիր : հաթթա Անտօնեան մէք-
թէպի շախիւթլէրինտէն իւչնէֆէր եղայր-
լար , պու ֆրրգանըն աֆօրօզլու հալիւ-
տէ արթըգ Թէմէլ Թուլթմայաճաղընը պի-
լիպ վէ պալընա չիմտիլէ գատար ճէպը
իլէ Թէֆգիթ իթմէքտէ օլտուղարընա
զայրու Թէհամմիլ իտէմէյիպ մէքթէպի
մէզպուրտէն չըգըպ քէնտի խանէլէրինէ
կէլիլիլէր տիր :

Վազաա Շարդըլ ֆրրգատընըն Թէմէլ
Թուլթմայապ տաղըլաճաղարըն տէրքեար
օլտուղունու չօգ տէֆա պատթ ու պէյան
իլլէմիլտիք , իչթէ պու քէրթէ աֆօրօզլու-
լար պէյնիւտէ վազը օլան պիրուտէթտէն
վէ ֆրրգանըն եէկտիլէրինէ օլան մուպա-
յէնէթիւնտէն ան գարիպ ճիւլմէսինին տէ
տաղըլաճաղը Թապիի մասլահաթտան օլ-
տուղունտան պուսու Միւլլա վանքըն վէ-
լիսի օլան զաթ իչին սօնտու ֆէհմ իլէ

չիմտիտէն միւֆարադաթ իթմէյի Թէնտիպ
կէօրմիւշ տիր :

Պաղալըմ Շարդըլար պէյնիւտէ վէ
աֆօրօզլուար իչինտէ վուղու պուլան պու
հալլէրի Քիւրէլիան էֆէնտի նաալ Թէս-
վիլէ իտէպիլէճէք տիր :

SU.ԽԻԼԻՅԷ

Սատրաղամ հաղրէթլէրի իլէ Սէ-
րասքէր բաշա հաղրէթլէրի չըգան բազար
էրթէսի կիւնիւ Մապէյնը Հիւմայուն ճէ-
նապը Միւլիւքեանէյէ աղիմէթ իթմիլիլէր
տիր :

— Սատըր սապըգ Մահմուտ բաշանըն
մէճիսի խաար վիւքէլայա ճէլպի զըմնըն-
տա Պապը Սիլի ճանիպիւտէն քէնտուսինէ
կէճօնէրիլէն էմրէ իթապթ իթմէսի ի-
չիւն կէչէն ճուսաա էրթէսի կիւնիւ եա-
վէրը հարպ հաղրէթը Շէհրիարի վասէ-
թաար իլէ միւշարիլէյէ Թէպիլիլ օլան
իլիթար իւզէրինէ էօլէ իւթիւ վիւքէլա
վաթօրունա բաքիպէն մէճիսի խաար վիւ-
քէլայա կէլմիլ տիր :

Միւշարիլէյէ բաշայա օլունտն սիւալ ,
իրատէի Շահանէ Թաալիք իթմէքաղիլի ,
վէ վիւքէլանըն տախի բէյի իթիլիլան օլ-
մազսըզըն , նէ էսաաա մէպիլ , օն միլիօն
իւրանըն հուսուլի իչիւն իքրամիլէ նամը
իլէ Մ . Թէոտոր Թուպիլիլէ եիւզ պին
իւրա վէրմիլ օլտուղունու պէյան իթմէլէ-
րի մաթլուպ օլունտու , պուսուն իւզէրի-
նէ Մահմուտ բաշա պու մատտէ հաղգըն-
տա իյզահաթ վէրմէյէ հազըր օլմայըպ ,
ֆադաթ մէճիսի խաար վիւքէլա պու սի-
վալլէրի քէնտիսինէ Թահրիլ իլէ պիլտիր-
տիլէրի հալտէ վէ պիր գաչ կիւն տախի
պու մատտէ իւզէրինէ միւթալա իթմէյէ
միւսաատէ իտիլտիլիլի Թադտիրտէ վիւ-
քէլայը ֆէլսամ հաղրաթընա իյզահաթ վէ-
րէճէյիլի վէ հաթթա իսթիլգըպը մէզ-
պուրէնին ագտընտա քէնտուսի նէ միւնա-
սէպաթտա պուլունտուղունու պէյան իտէ-
ճէյինի պիլտիրմիլ տիր :

Պապը Սիլիտէ ճէրեան իտէն Թէվա-
թուրլարա նազարէն սապըգ Սատրաղամ
Մահմուտ բաշա պու մատտէտէ հատտի-
նի Թէճապուզ իթմիլ տիր :

Քէնտի զէմանը իտարէսինին հէր
մուամէլթընտա պուլունտուղու խաթա-
լար միսիլլու ուսուլ վէ նիզամա բայէթ
իթմէմէք վէ աղլընա կէլէնի իճրա իթ-
մէք իլէ պու մատտէտէ տախի եաղնը-
լըգտա պուլունտու :

Մահմուտ բաշա ախշամըն սաաթ 9
բատտէլէրինտէ Պապը Սիլիտէն մուֆարա-
գաթլէ կէօք սուլունտա չիֆթիլիլէնէ աղի-
մէթ իթմիլ տիր : (Լէւիլէ Հէրու)

— Պալմօմուճու չիֆթիլիլի Հիւմայուն-
նունտա եազընտա պէօլիւք պիր Թալիմ իճ-
րա օլունտապ Ձաթը հաղրէթը Փատիլահի
տախի մահալը մէզքիւրէ Թէշրիֆ պու-
յուրաճաղարը ճիւլէթիլլէ Թէտարիքեա-
թը լաղըմէյէ միւսաարաաթ օլունտադտա
օլտուղու Լ . Թէրիտէ մահքի տիր :

— Կէչէնլէրտէ Թապ ու նէշը օլու-
նուպ պիր նուսիսի կէօրիւլիւքտէն
սօնրա պիր մահ միւտտէթլէ Թաալիլ զը-
լընտն Տէվլէ նամ զաղէթա հաղգընտա
Լէւիլէ Հէրուլըն եաղտըլընա նազարէն
Մապէյնը Հիւմայուն ճանիպը Սիլիսինտէն
սատր օլան էմրը մախսուսէյէ մէպիլ քեա-
միլէն ֆէսի վէ լաղլ օլմուշ տուր :

— Կէչէն ճուսաա էրթէսի կիւնիւ Հէյ-
պիլի վէ Պէօլիւք ստալարտա իքի տէֆա
հարաքէթի արղ օլմուշ տուր :

— Սիլիլի Թիմուր Եօլունտն կէչէն
աղօթօս իպթիտաարնտան սէքիլիլէ գա-
տար պիր հաթթա զարֆընտա 1390 լիւրա
հաաթլաթ օլմուշ տուր , չըգան սէնէ իսէ
մէզքիւր այըն եինէ պիր հաթթաար զար-
ֆընտա աօղուզ եիւղ սէքսէն տէօրթ լի-
րա օլմուշ տուր :

— Սիլիլի զաղէթալարընըն ըլվայէ-
թինէ նազարէն իւզիւմ մահսուլու Եու-
նանիսթանըն քեաֆիլի մահալլէրինտէ
խիթամ պուլմուշ տուր :

Եունանիսթանըն եալընը իւզիւմ
մահսուլաթընըն պէտէլի եիւզ միլիօն լի-
րայա պալիլ օլմուշ տուր , վէ իւզու մէպ-
լաղէ եէտի ատալարըն տախի իւզիւմ մահ-
սուլունտն պէտէլի իլալէ օլունտուգտա
լա աղլ 133 եախսու 140 միլիօն լիւրայա
պալիլ օլմադտա տըր , չիմտիլէ գատար
օն միլիօնլուգ մահսուլ մէմայիքտէն իս-
րաճ օլմուշ տուր :

— Հաղգլէրինտէ աֆիլ վէ մէրհամէ-
թը Փատիլահի պուլյուլան Շգօտրա վա-
լիսի էսպադ Իսմայիլ բաշա էվլէլիսի կիւն
Սիլիսինտէն մուվասըլէթ իթմիլիլէր տիր :

— Թրամվայ արապալարը կէչէն Թէ-
մուզ այընտան չիմտիլէ տէկին եէօվմիլէ
օն ալթը պին զուրուշ հաթթաթ վէրմէք-
տէ իմիլ , վէ Ստանպուլ իլէ Ղալաթա
խաթթընտան ալթը այ զարֆընտա օն եէ-
տի պին լիւրա Թէմէթթիւ օլմուշ տուր :

— Սուգատտէմա Թաթիլ զըլընմըշ
օլան Իւրէֆ նամ զաղէթաար իչիւն ճէմ
օլմադտա պուլունտն իանէ չիմտիլէ գա-
տար 373 լիւրայա պալիլ օլմուշ տուր :

— Սատտէթլու Խրիսթաքի էֆէնտի
Էրօրատան ալտէթիլտէ Վարնայա ուղ-
րատըլարընտա օրտտա պուլունտն Բուժ
մէքթէպլէրինէ եիւզ էլլի լիւրա վէրմիլ
տիր :

— Տէրսատէթ Սքանիս սէֆիրի
սապըգ Մ . Օթիլար չըգան բազար էր-
թէսի կիւնիւ Մապէյնը Հիւմայուն Միւ-
լիւքեանէյէ աղիմէթ իլէ հուզուրու հաղ-
րէթը Փատիլահիլէ չըգըպ բէսի վէտայը
իյֆա իլլէմիլ վէ պու ճուսաա կիւնիւ տա-
խի մէմէքթի ճանիպիլէնէ աղիմէթ իտէ-
ճէյինտէն Թայեիլ օլան եէնի էլլիսին մու-
վասըլէթինէ տէկին սէֆարէթին պիրինճի
սըրքեաթիպի մասլահաթիւզար գալա-
ճաղմը :

— Միւթէվէֆա Սարը Գէորգ 'գատէ
Յալոբիկ աղա պիր միւտտէթտէն պէրու
միւպլէլա օլտուղու քէյֆիլիլէքտէն աղա-
տէի սէր իտէմէյէրէք չըգան բազար կիւ-
նիւ վէֆաթ իթմիլ տիր :

Միւթէվէֆայը մէրգում հայաթընսա իֆրաթ Եարզը հերձուածող ֆըրգասըն- տան պուլունտուղու հալտէ, վէֆաթը էս- նասընսա Վաթօլիք լահիպլէրինտէն վէ Վիէննա թարիգաթընսան Լիմօնճեան ֆա- ղիլէթըն Հ. Տիմօթէոս վարդապետի ճէլպ պիլիք, Բիլիսէնին հէր խորհուրդըրընը դապուլ վէ հերձուածողընտըն ճէրհ իթ- միշ տիր: Մէրհումսն ըուհու Վաթօլիք- լէրէ վէ լաշէսի Եարզըլարա գալտըղըն- տան ճէնաղէսի Եարզըլար թարաֆընտան տէֆն օլունմուշ տուր: Ֆադաթ աճայիպի շու տուրքի, Բիւրէլեան Աֆօրօղլու բաթ- ըրք, Վաթօլիքլէրի վարագա իլէ Հերե- տիկոսլուղա տալէթ իթտիլի պիր կիւնտէ Հերձուածողընտան Վաթօլիքլիլէ քէնտի արդիլէրի իլէ վէ Վաթօլիք օլմայան Եիլ- մաթիք բաթըրիլին հիւքիւմէթինտէ պու- լունտուղըրընա փիւշմանըդ կէօթէրէ- ընք կէլլէքտէ տիրլէր:

— Բումէլի շըմէնտըֆէրլէրինին խի- թամփէղիր օլան շիւպլէրի:

Բէլսէր:

72 Տէրսաստէթտէն Չաթալճայա

149 Տէտէ Աղաճտան Էտիրնէյէ

64 Էտիրնէտէն Խարմանլըյա

102 Սէլանիքտէն Մէրվիլէյէ

Տէրտէթըր ինչա օլունան մահալլէր

247 Չաթալճաստան Էտիրնէյէ

180 Խարմանլըտան Պիլօրիայա

124 Իւքիւպտէն Մէրվիլէյէ

142 Մէրվիլէտէն Իւքիւպէ

70 Խարմանլըտան Եանսլօլլայա

— Պուլկար մէսէլէսինին թէքրարէն թահթը թէգէքիւրէ արնմասը իլին Ֆէ- նէրտէ քեային Բում բաթըրիքիւնէսինտէ սինօղուն թէճէմիւրինէ գարար վէրիլիպ կէչէն սալը կիւնիւ ազտ օլունմուշ իտի:

Եհհրիմիլտէ թապ ու նէշը օլան զա- ղէթալլէրին իլանլարընա նաղարէն սինօ- ղու մէղպուրուն իլք ազտը, պիր մու- դատտէմէ սիյաղընտա օլուպ մէսէլէսին թէսղըդ վէ թէճէսիւղ օլմասը իլին խուսուսի պիր դօմիսիօն թէշքիլինտէն ի- պարէթ իմիշ:

Իշպու մէճլիստէ ըիւթպէթլու բաթ- ըրք էֆէնտի իլէ էսպագ բաթըրիքլէր վէ Գըպըս սէրփիսգոպուս վէ սայըր մէս- նէտտարանը ըուհանիլէ հաղըր պուլուն- տուղըրը հալտէ պատէհու պիր դաշ տէֆա տահա թէճէմիւր իտէճէք իսէ տէ Գուսսը շէրիֆ բաթըրիլի պու մէճլիստէ հաղըր պուլունմայաճագըր:

Մուսիսիւրէն Ալէմանեա զապթընա կէչէն Սէտան շէհրինտէ, կէչէնլէրտէ Մէօղ չայընա տիւշիւպ զարգ օլմագ քէր- թէլէրինտէ պուլունան Պալիէրա ասքէր- լէրինտէն պիրինի պիր Ֆրանսըղըր թիւճ- ճար սալիմէն մէրգուսու գուրթարմըշ տըր: Պունուն իւղէրինէ իմէրաթօր Կիյ- եօմ հաղէթլէրի, թիւճճարը մէրգուսուն պու ինսանիլէթինէ մուդապէլէթէն պիր դըլթա իֆթիսար նըշանը կէօնտէրմիշ ի- սէ տէ, մէրգում գապուլ իթմէյիպ շէօյ-

լէճէ տէմիշ տիր « ինսանիլէթ իղթիլա- սընճա թէհիլքէտէ պուլունան պիր քիմ- սէյի գուրթարմագ պէնիմ պօրճում իտի, վաթանփէրվէրիքտէն նաշի պէնիմ պիր ասքէրի էօլիւմտէն իսէլաա իթմիշ օլմամ իլէ պու միւքեաթաթը քէնտիմէ ճայիլ կէօրմէմ, էկէր սիլ պանա պիր միւքեա- ֆաթ իթմէք իսթէյօրսանըղ, սօն մահա- ընտէտէ հէսիր թուլթուլան Ֆրանսըղ գար- տաշարմըղտան պիրինի պրագըն, շիւն- քիւ պէնիմ սիլտէ պիր ատամ հաղգըմ վար տըր • տէյու ճէվապ իթմիշ տիր:

— Կէչէն աղոսթոս այը իլինտէ Սի- ւէյիլ զանալընտան միւրուր իտէն սէֆային 32 դլթա օլուպ, պունլարտան արնան ըուսուլմաթ իսէ 128 պին ֆրանգա պալիլ օլմուշ տուր:

Թ Է Լ Է Կ Ի Ս Ֆ Ի Յ Է

Թըուվիլ 6 իլլու:

Եհրպուրկ ահալիի միւթէպէրանընը Մ. Թիէր հուղուրունա զապուլ իլլէտի- յինտէ մէղքիւր իմանըն գուվլէի առքէ- ըիլէճէ պիր մէվլի օլտուղունու իթեան իլլէտիքտէն պաշգա, Էւրօրա դապինէ- թօլարընը քեաֆիէսի տէ սուլհ ու սալա- հա մէյալ պուլունտուղըրընտան իմանը մէղպուրուն իլլէրուտէ քէսպը ճէսամէթ իտէճէյինի պէյան իթմիշ տիր:

Մըսըր. քէզա.

Հապէյիսթան հուտուլարընա սէֆք օլունան Մըսըր ասաքիլի Գասսա հիւճմի- նէ միւտաֆաա իտիւպ ֆադաթ Հապէշ սինօրունա թէճալուղ իթմէմէլէրի էմր օլունմուշ տուր:

Ղէնէվրա քէզա.

Հաքիմլէր մէճլիսինին միւղաքէրաթը հէր նէ գատար պու կիւն խիթամ պուլ- տու իսէ տէ վէրիլէն դարարլարըն պէ- յանը բաղար էրթէսի կիւնիւնէ թէէլիլ օլուպ, գաթիլէն իմզա տալի շէհրի հա- լին 14 իւնտէ վաղ օլունաճագ տըր:

Բարիլ քէզա.

Բուսիա Ալէմանեա վէ Աւսթրիա իմ- բէրաթօրլարընը էլհալէթիւ հաղիհի պու- լունտուղըրը հուտուլարընը պագասը- նա տայիլ պիր մուհէտէի միւսթագիլէ- նին գարարը զըմնտա Բրուսիա, Բու- սիա իլէ Աւսթրիայա թէքիլի իթմիշ օլ- տուղու պի էսաս տըր:

Պէրլին քէզա.

Իւշ իմբէրաթօրլարըն վիւքէլասը պէյ- նինտէ ճէրեան իտէճէք միւղաքէրաթ բաղար կիւնիւնտէն պէտէն սալը կիւնիւ- նէ տէկին իմթիտատ իտէճէք տիր:

Քէզա.

Աւսթրիա իմբէրաթօրու Ֆրանսուա Ժօղէֆ հաղըթլէրի էօյլէտէն իքի սաաթ սօնրա Տրէզտատան մուֆարագաթ իլէ Սագսօնիւնըն Վէլիի ահալը ըիֆագաթըն- տա պուլունտուղու հալտէ Բէնից սարա- յընտա 24 սաաթ իգամէթ իթաիքտէն սօնրա ալշամ սաաթ ալթըր ըատտէլէրին- պուրայա վասըլ օլուպ թիմուր եօլ մէր- քէզլինտէ իմբէրաթօր Կիյեօմ քեաֆիէի

ֆամիլեասը վէ Սլէմանեա օրտու զապի- թանլէրի վէ վիւքէլա ըիֆագաթլէրինտէ պուլունտուղըրը հալտէ միւշարիլէյի իս- թիլգալ իթմիշլէր տիր:

Պէրլին 10 իլլու:

Բրէնս Պիզմարգ իլէ Բրէնս Կօրչագօֆ տիւնքի կիւն պիր մէճլիս ագտ իթմիշլէր տիր. պու մէճլիստէ Գօնթ Անարասինին պուլունմամասը էրպալը բօյիթիգանըն թաաճիւպինէ պատի օլտու: Պու կիւն իլք տէֆա օլարագ իւշ իմբէրաթօրլարըն պաշ վէքիլլէրի պիր մէճլիս ագտ իտէճէք տիրլէր: Աւսթրիա իմբէրաթօրու, Բուսիա իմբէրաթօրունու Վիէննայա տալէթ ի- տիւպ, թէքիլի գապուլ օլունտուղու ըի- վայէթ օլմագտա տըր:

Խասսա ասքէրինին իճրա իտէճէքլէ- ըի թաալիմտէ պու կիւն իւշ իմբէրաթօր- լար հաղըր պուլունաճագ տըրլար, իմբէ- րաթօր Կիյեօմ Գօնթ Անարասիլի հու- ղուրունա գապուլ իլլէտի, վէ Սլէմանեա իլէ Աւսթրիա միլանընտա վաղը օլան միւ- սաֆաթտան տօլայը Գօնթ Գարօլլիլէ ըղ- հարը մէմուլիլէթ իլլէտի:

Ս Ա Ր Ր Ա Ֆ Ի Յ Է

1872 ՕԳՈՍՏՈՍ 30

Լիւրայի Օոմ. 100 շըշ հիսապիլէ	
Ինկիլիլ լիւրսը	109 8
Ֆրանսըղ	87 2
Բօլ	89 10
Գրիմից	51 17
Մէճիլիլ	102
Պէշիլ	104 23
Մէթալիլ	104 55

ԳԱՂԱԹՍ. ԲԻՍՅԱՍԸ

Օգոստ. 29 աղշամ գափանտը	37—18
« 30 սապահ ալլուր	37—16
« « աղշամ գափանտը	37—18
« 31 սապահ ալլուր	37—21

1863 իսթիլղաղը	533 50
1863 «	546 30
1869 «	525
Սօսիթէ Ժէնէրալ	11 16
Գրէտի « գուր. քէսիք	15 30
Աւստրօ-Թիւրք	10 30
Երմէնտըֆէր	182 75
Թրամվէյ	12 37

Ի Լ Ա Ն

Պէյ օղլունտա պիր թարաֆտան Գըր- լանկըն սօգաղը Նօ 10 իլէ պիր պապ 100 զիրա արսա վէ պիր գուլուսու օլտուղու հալտէ սաթլըք օլտուղունտան թալիպլիսի ղուհուրինտէ մաթպամըղա միւրաճաաթ իլլէմէլէրի:

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻՅԱԶ ՎԷ ՄԵՍԻԼԸ ՂԱԶԷԹԱ

ՄԻՔԱՅԷԼ ԷՔՍԷԼՆԵՆ

ՂԱԼԱԹԱ

Նօ 19 ԷՐՄԵՆԻ ԲԻԼԻՍԱՍԸ ՍՕԳԱԼԸ ԽԱՆԸ ՔԷԳԻՐ